

V1.0 (DRAFT)

Smernice za naglaševanje lastnih imen v slovenskem oblikoslovnem leksikonu Sloleks

Datum	Različica	Objavitelj_ica	Opis
2022-11-04	1.0	Jaka Čibej	Objava prve različice.

1 Naglaševanje

1.1 Če lahko oblike naglasimo brez kakšnega posebnega dvoma, jih naglasimo kot običajno. Morebitne variante, ki jih poznamo, in druge opombe vpišemo v polje za komentar (Mártin – tudi Martín, Óblak – tudi Oblák; Kôvačič – tudi Kováčič).

Novák, Zlátnar, Žónta, Zabúkovec, Slovénec, Némka ...

1.2 Če je ime slovensko, a smo kljub temu v dvomu, kam postaviti naglas (ker npr. imena še nikoli nismo slišali), oblik ne popravljamo in označimo možnost "Naglasa ne razberem."

Srebotnjak → Srébotnjak? Srebótnjak? Srebotnják?

1.3 Če je ime tujega izvora in ne vemo, kako in kam bi naglas postavili (ker npr. vsebuje dvoglasnike), oblik ne popravljamo in označimo možnost "Naglaševanje je problematično."

Pierre, Shakespeare, Bydgoszcz, Zürich, Kaandorp, Freud ...

Ponavadi se v teh primerih naredi fonetična transkripcija in se naglas postavi nanjo (/pjêr/, /šêjkspir/, /bídgošč/). Takšne primere bomo prihranili za poznejše korake, zaenkrat je dovolj, da so označeni kot problematični. V takšnih primerih pazimo, da pod točko (2) označimo, da izgovorjava ne sledi slovenskim pravilom.

2 Način izgovorjave

Označimo, ali izgovorjava lastnega imena sledi slovenskim pravilom pretvorbe iz črk v glasove ali ne. Če lahko ime zapišemo fonetično in ni kakšnih za slovenščino nepričakovanih sprememb, potem izgovorjava sledi slovenskim pravilom.

Čuš → /čuš/
Novak → /novak/
Gazvoda → /gazvoda/
Oražem → /oražem/
Vid → /vit/
Bertoncelj → /bertoncel/
...

Če pri fonetični transkripciji pride do razlik, izgovorjava ne sledi pravilom:

Turner → /tərner/, ne /turner/
Baudelaire → /bodlêr/, ne /baudelajre/
Pierre → /pjêr/, ne /pjere/
Schengen → /šengən/, ne /s ts h e n g e n/
Aachen → /ahen/, ne /a ts h e n/
New → /nju/, ne /neu/
York → /jork/ - Y je problematičen, ker je dvoumen in se lahko izgovarja na več načinov (npr. Sydney/Rocky vs. Yosemite)

Pri tem kot problematične označimo tudi morebitne kratice.

SMS → /es em es/
ZZdrS → ni /zdrs/, temveč /z z d r s/

IZJEMA so besede, ki vsebujejo **đ** ali **ć** – te z vidika izgovorjave niso problematične, zato jih označimo, kot da sledijo slovenskim pravilom.

Đoković → /džokovič/
Novaković → /novakovič/

POZOR! Dodatno moramo biti pozorni na izgovorjavo E kot polglasnika (Omahen) in izgovorjavo L kot U (Gotal).

- V primeru, da se vsaj en E v besedi izgovori kot polglasnik, vpišemo v polje za komentar številko 3.
- Če se vsaj en L v besedi izgovori kot U, v komentar vpišemo številko 1.

3 Vrsta imenske entitete

Določimo še, ali ime poimenuje:

- osebo (imena, priimki, vzdevki),
- kraj (oz. zemljepisno ime – kategorija torej zajema tudi države, reke ipd.),
- organizacijo (npr. podjetja – Pfizer, Iskratel)
- ali kaj drugega (npr. programska oprema – Windows, zakoni – ZZdrS).

V primeru, da je mogočih več opcij (npr. Georgia kot zvezna država ali kot osebno lastno ime; Svit kot osebno lastno ime ali kot ime programa za odkrivanje predrakavih obolenj; Lovrenc kot osebno lastno ime ali kot zemljepisno lastno ime), označimo vse, ki so relevantne.

Operacijo Razvoj slovenščine v digitalnem okolju sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014-2020.

Revision #5

Created 4 November 2022 11:15:29 by Jaka Čibej

Updated 4 November 2022 12:48:27 by Jaka Čibej